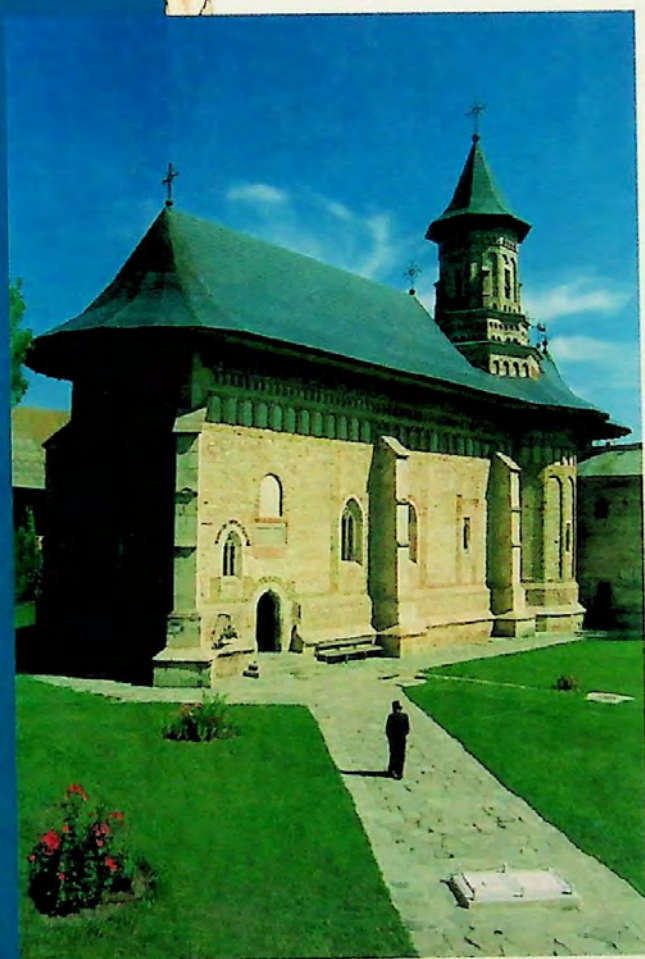

ISTORIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Pr. prof. dr.
Mircea Păcurariu

I

TRINITAS

CUPRINS

Cuvânt înainte († <i>TEOCTIST, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române</i>)	5
Cuvântul Autorului (<i>Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu</i>)	7
Abrevieri	8

INTRODUCERE

A. Obiectul, definiția, însemnătatea, scopul, metoda de cercetare și periodizarea Istoriei Bisericii Ortodoxe Române	11
B. Științele auxiliare ale Istoriei Bisericii Ortodoxe Române	21
C. Izvoarele Istoriei Bisericii Ortodoxe Române	27
D. Literatura Istoriei Bisericii Ortodoxe Române (Bibliografie generală)	41

PERIOADA ÎNTÂI (secolele II-VI)

I. Începuturile vieții creștine pe teritoriul țării noastre	55
II. Mărturii lingvistice referitoare la originea și vechimea creștinismului la români	66
III. Martiri creștini în provinciile romane dunărene la începutul secolului al IV-lea	76
IV. Mărturii arheologice despre răspândirea creștinismului în nordul Dunării în secolele III-IV	84
V. Creștinismul daco-roman în nordul Dunării în secolul al IV-lea. Mărturii literar-istorice	96
VI. Creștinismul daco-roman în sudul Dunării în secolul al IV-lea. Sinoadele împotriva arienilor	105
VII. Creștinismul daco-roman la sfârșitul secolului al IV-lea și în secolul al V-lea	115

VIII. Episcopia Tomisului	127
IX. Monumente de artă bisericească în Scythia Minor (Dobrogea) în secolele IV-VI	142
X. Creștinismul daco-roman în secolul al VI-lea. Arhiepiscopia Iustiniana Prima	155

PERIOADA A DOUA
(secolele VII-XIV)

I. Biserica românească în secolele VII-XI	167
II. Biserica românească în sudul Dunării în secolele X-XIV	182
III. Viața bisericească a românilor din Transilvania și Banat în secolele IX-XIII	191
IV. Viața bisericească în Dobrogea în secolele VII-XIV	204
V. Viața bisericească a românilor din teritoriile extracarpatiche în secolele XII și XIII	215

PERIOADA A TREIA
(Evul Mediu: secolele XIV-XVIII)

I. Începuturile Mitropoliei Ungrovlahiei (Țării Românești)	229
II. Mitropolia Ungrovlahiei după 1359. Înființarea Mitropoliei Severinului	237
III. Începuturile Mitropoliei Moldovei	245
IV. Viața bisericească a românilor din Transilvania în secolele XIV-XV și începutul secolului al XVI-lea	256
V. Începuturile monahismului în Biserica Ortodoxă Română. Nicodim de la Tismana	269
VI. Mănăstiri și biserici în Țara Românească și Moldova în secolul al XIV-lea și începutul secolului al XV-lea	279
VII. Mănăstirile și bisericile românești din Transilvania, Banat și Maramureș în secolele XIII-XV	290
VIII. Mitropoliile Ungrovlahiei și Moldovei în prima jumătate a secolului al XV-lea	299
IX. Mitropoliile Ungrovlahiei și Moldovei în a doua jumătate a secolului al XV-lea	309
X. Episcopiile Romanului și Rădăuților în secolul al XV-lea	320

XI. Mănăstirile din Țara Românească și Moldova în a doua jumătate a secolului al XV-lea	328
XII. Artă bisericească în Țările Române în secolele XIV-XV	343
XIII. Literatura teologică în Țările Române în secolele XIV-XV	364
XIV. Legăturile Bisericii Ortodoxe Române cu celelalte Biserici Ortodoxe în secolele XIV-XV	377
XV. Mitropolia Ungrovlahiei în prima jumătate a secolului al XVI-lea	387
XVI. Mitropolia Ungrovlahiei în a doua jumătate a secolului al XVI-lea și primele decenii ale secolului al XVII-lea	396
XVII. Episcopiile Râmnicului și Buzăului în secolul al XVI-lea	404
XVIII. Mitropolia Moldovei în secolul al XVI-lea	411
XIX. Episcopiile Romanului și Rădăușilor în secolul al XVI-lea	423
XX. Mitropolia Transilvaniei în secolul al XVI-lea	432
XXI. Episcopia Vadului	443
XXII. Literatura teologică în manuscris în Țările Române în secolul al XVI-lea	449
XXIII. Activitatea tipografică în Țara Românească în secolul al XVI-lea. Ieromonahul Macarie, Dimitrie Liubavici și Ieromonahul Lavrentie	464
XXIV. Activitatea tipografică în Transilvania în secolul al XVI-lea. Filip Moldoveanu și Diaconul Coresi	474
XXV. Mănăstirile din Țara Românească și Moldova în secolul al XVI-lea. Viața monahală	490
XXVI. Artă bisericească în Țările Române în secolul al XVI-lea	506
XXVII. Preoțimea ortodoxă română în secolele XIV-XVI	530
XXVIII. Legăturile Bisericii Ortodoxe Române cu celelalte Biserici Ortodoxe în secolul al XVI-lea	541
Indice de nume	554
Indice de locuri	572
Indice de lucrări	585